

[Johs. Christiansen.]

har sagt om Vigtigheden af, at vi udbygger vore Erhvervs Konkurrencemuligheder over for Omverdenen, vil jeg ogsaa gerne pege paa et andet vigtigt Spørgsmaal. Jeg tænker paa de Bestræbelser, der en Overgang var godt i Gang, men som mig bekendt nu har ligget stille et Par Aars Tid, Bestræbelserne for at organisere et teknisk-videnskabeligt Forskningsraad. Sagen rejstes i 1940 i Produktions- og Raastofkommissionens Betynkning og mødte straks stor Forstaaelse, bl. a. hos Præsidenten for Akademiet for de tekniske Videnskaber, nu afdøde Professor P. O. Pedersen. Et Arbejde for Sagens Fremme blev taget op. I Januar 1943 var man saa vidt fremme, at Statsministeriet paa Finansudvalgets Foranledning udarbejdede Forslag til Oprettelsen af et Forskningsraad. Forslaget fremsattes i Folketinget i Maj samme Aar og fik ved første Behandling praktisk taget Tilslutning fra alle Sider. Det gik i Udvalg. Herfra kom det ikke, grundet paa de Begivenheder, der indtraadte den 29. August.

Der har siden den 5. Maj i Aar været saa mange paatrængende Opgaver for Regering og Rigsdag, at dette Spørgsmaal, særdeles forstaaeligt, ikke er blevet genoptaget, og naar jeg fremdrager det nu, skal det heller ikke paa nogen Maade forstaaes som en Kritik, hverken af den afgaaede eller af den nuværende Regering. Paa den anden Side maa man vel nu være berettiget til at betragte Situationen her i Landet som i hvert Fald nærmende sig de mere normale Tilstande for Lovgivningsmagten, og da der for mig ingen Tvivl er om, at Sagen er af afgørende vigtig Betydning, tillader jeg mig altsaa nu at henvende den højtærede Statsministers Opmærksomhed paa den.

Den videnskabelige Forskning er i en Række Lande vidt organiseret, for øvrigt ikke mindst i de Lande — det siger sig selv —, der som Danmark savner Raastoffer. Vi har en Række Institutter og Laboratorier, der hver for sig yder en fremragende Indsats, men vi mangler det samlende Organ. For den tekniske Videnskabs Vedkommende er Forarbejderne til et saadant altsaa næsten færdige og Sagen moden til at gennemføres. Derfor nævner jeg den specielt her, men ellers giver jeg det ærede Medlem Hr. Hvidberg Ret i, at der paa Forskningens Omraade som Helhed — mest paatrængende er dog maaske Spørgsmaalet om den landbrugsvidenskabelige Forskning — tiltrænges en Kommission med den Opgave snarest at faa udredet, hvilke Foranstaltninger der i det hele bør tilvejebringes til Fremme af den

videnskabelige Forskning. I alle Lande mobiliseres Videnskaben nu til Fredsarbejdet. De krigsførende Lande har, det maa man ikke glemme, faaet et betydeligt Forspring, men desto mere nærliggende er det, at vi anstrænger os for at komme med, alt det vi kan. At dette ogsaa gælder paa den naturvidenskabelige Forsknings Omraade, er en klar Ting, og jeg tror, som sagt, det er nødvendigt at tage hele denne Sag op til en grundig, men ogsaa hurtig Behandling.

Er man enig i disse Betragtninger, gaar det imidlertid næppe an vedblivende at vende, om jeg saa maa sige, den kolde Skulder til Spørgsmaalet om de yngre Videnskabsmænds Lønningsvilkaar. Disse maa være saadanne, at Videnskabsmændene er sikret et ordentligt Udkomme uden at behøve at skaffe sig Biindtægter ved andet Arbejde, der altid vil formindske deres videnskabelige Produktion. Videnskabsmandens Arbejdskraft er af den største Betydning for Samfundet, og dette er ikke tjent med, at denne højt kvalificerede Arbejdskraft ogsaa maa fordeles til andre Opgaver, der ligesaa godt kunde løses af andre. Det er Spild, og dette Spild vil finde Sted, saa længe de Lønninger, vi byder Videnskabsmændene — det gælder navnlig de unge med de friske Hjerner —, er for smaa til, at de kan klare sig. Vi kan ikke være bekendt at henvise til ekstra Indtægter, og desuden, det betaler sig ikke. Den højtærede Finansminister, der jo selv er en anerkendt Videnskabsmand, burde for en Gangs Skyld føre Beviset for, at Frænde ikke altid er Frænde værst, ved at betænke sine Brødre udi Aandens Rige noget rigeligere paa Finansloven, end Tilfældet hidtil har været. Det er ikke nogen stor Gruppe af Medborgere, det her drejer sig om, men saa meget desto lettere vilde det ogsaa være rent finansielt set at imødekomme de Ønsker, der er fremme om en Forbedring af de økonomiske Kaar, vore Videnskabsmænd maa arbejde under.

Maa jeg, inden jeg forlader dette Emne, pege paa endnu et meget vigtigt Spørgsmaal, — naar alt kommer til alt, ikke det mindst vigtige for dansk Videnskab, nemlig at Adgangen til den højere Undervisning lettes mest muligt for Børnene fra de smaa Hjem. Det er i Samfundets Interesse, at den store, friske Reserve af Evner og Anlæg, som der her er Tale om, udnyttes fuldt ud. Vi ønsker derfor meget et Arbejde taget op for, at enhver ung, der har vist Evner og Flid i sin Studietid, kan faa billige og forsvarelige Kost- og Boligforhold, ligesom vi gerne ser Legat- og Studielaaansordningen stærkt udbygget.